

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Evsebii Nierembergii Vita Divina, Sev Via
Regia Ad Perfectionem**

Nieremberg, Juan Eusebio

Monasterii Westphaliae, 1642

Capvt IX. Secundùm Prudentiæ legem, etsi Deus supernaturali providentiâ nos, nostrâque non curaret; adhuc tamen ejus voluntatem exsequendam esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46790)

dio in corde versetur hominis justī & suæ devoti voluntati, quàm futurus sit in augustissimo, quem animo concipere quisquam valeat, throno ac folio, quantumcúmque magnitudinem & majestatem cæli empyrei millies eoque ampliùs excessuro.

C A P V T I X.

Secundùm Prudentiæ legem, et si DEVS supernaturali providentiâ nos nostrâque non curaret; adhuc tamen ejus voluntatem exsequendam esse.

HVc-usque nobilissimum hoc Exercitium argumentis magnam partem spiritualibus & supernaturalibus suadere conatus sum; nunc verò concludam ipse me intra terminos rationum humanarum, clarè ostendam, non habere ingratos nos & divinæ voluntati refractarios mortales, quod verè respondeamus jurèque obtendamus; dummodo vel unum istud pensitemus, quàm etiam solâ rectæ prudentiæ lege, ad divinæ Majestatis voluntati & beneplacito obsecundandum, severè obligemur.

Ex

Ex dictis constat, cælestem hanc esse sapi-
 entiam, in omni Christianâ prudentiâ
 optimè fundatam; ejúsque contrarium, lu-
 culentam stultitiam insaniâque censen-
 dam. Quem enim minùs suo uti iudicio ar-
 bitrióque deceat, quàm eum, qui uno velut
 impetu, tot jura rationésque evertit, rem
 suam & bona tanta pessumdat, sibi que ipsi
 vitam adimit, cum infinitis, quibus Creato-
 ri suo adstrictus est, obligationibus satisfacere
 negligit; cum non vult exsequi, quod
 sibi usque eò est honorificum; cum favum
 mellis dulcissimi gustare renuit; cum quæ-
 stum tam uberem tamque facilè colligen-
 dum aspernatur; cum spontè & libenter fer-
 re recusat, quod velit nolit tolerandum est;
 cum istud gaudii Iesv Servatori suo invi-
 det; cum ejúsdem, itinere inoffenso, ve-
 stigiis insistere detrectat; cum tot illustri-
 um Sanctorum, immo Sanctorum omni-
 um, qui éadem vestigia presserunt, comita-
 tum horret & detestatur? Hoc verò insi-
 gnem imprudentiam, dementiam, & vesa-
 niam esse, luce meridianâ est clarius.
 Verùm non loquendo iam de prudentia
 hâc

hâc diviniore, ob has rationes, caussâsve alias graviores, nos obligante: sed ista omnia prætermittendo, fingendoque (id quod esse non potest) nos nullam in partem DEO obstrictos esse; non teneri etiam facere, quod ipsi placeat; neque delectari ipsum, cum suæ obsequimur voluntati; nec damnum ex neglectu hinc nostro ullum in alterâ vitâ timendum nobis esse: adhuc tamè jubet urgétque lex prudentiæ naturalis & sapientiæ humanæ, ut DEI beneplacito obsequamur, usque omnibus, quæ facit, exactè nos conformemus; vel ideo solùm, ut temporalem hanc vitam læti quietique transigamus.

Ad hoc persuadendum, (quod mihi quidem testatissimum est) suppono tamquam certum, mala sæpe multa magnorum esse causas bonorum; bona contra multa hujus vitæ, malis longè gravioribus aditum aperire: adeoque usu venire, ut quod maxime aliquem oblectat, eidem certam deinde afferat perniciem; unde autem tristatur & dolet, inde præsentissimum accipiat omnibus suis malis atque miseriis remedium.

Quam

Quàm multis opes congestæ thesaurúsve fortè repertus mortis caussam præbuit? & quot aliis morbus, in quem delapsi sunt, occasiones eripuit, in quibus sani, sine dubio fuerant perituri? usque eò, ut nemo unus sciat, utrúmne morbus quo tenetur, aut egestas in quâ versatur, sibi obsint; neque, utrum sanitas, quâ fruitur, facultatésque, quas possidet, sibi profint. Ignorat penitùs, hincne an inde commodorum aut incommodorum copiosam sibi messem debeat polliceri.

Hæc cum ita se habeant; quis prudens satis intelligit, quí fiat, ut alterum nos præ altero tantoperè afficiat? ut illud rejiciamus, hoc desideremus? ut gaudeamus de uno, tristemur de alio? cum incerti simus, qualis tandem fortuna, prosperane an adversa, & hæc & illa sit exceptura. Nescimus planè quid res ipsæ contineant, intráque se habeant; proptereaque indifferentes nos ad ea quæ fiunt, inque omnem eventum, sine metu & sine spe, in cunctis hujus vitæ rebus promptos paratósque esse necessum est. atque hanc ipsissimam esse rationem, &

pru;

prudentiam naturalem, istiusmodi exemplo declaro.

Siquis conclave ingressus esset, ubi asserventur cistæ plures, quarum aliæ plenæ sint auro, plumbo aliæ aut luto; sed ita parata omnes, ut exteriùs internosci nequeant fierétque eidem potestas eligendi ex omnibus quam maximè vellet: certum est hunc talem ad omnes indifferentem fore; cùm discriminis causam nullam habeat, penitùsque ignoret, quid eam quam eligeret, clauderetur. optabit potiùs ut à quo intromissus est, is unam sibi aliquam nominet, non ut à se-ipso deligatur quoniam si fortè alter ille aberraret, ipse tamen extra culpam sit futurus; præterquam quòd existimare possit, ab altero præsertim si amicus sit, réinque meliùs perspectam habeat, se minimè decipiendum. Hoc omnino modo ignoramus èt ipsi quid boni malive in rebus hujus vitæ reconditum lateat; ideòque ad omnes æquè affici debemus, gratòque & libenti animo admittere, quidquid nobis eveniat, Deus que immittat.

Simi

Similiter si quis mensæ accumberet, variis lancibus patinisque instructæ, quarum tamen pars media cibos continerent, veneno infectos, ceterà sapos; altera autem cibos haberet, gratos admodum & salutare, sed quos ab aliis distinguere non posset: prudentèrne manus extendet ad lancem, quæ magis palato suo arrideat? immo nimis quàm temerariè faciat. expectet potiùs, dum is, qui mensam instruxit, vir bonus, manum admoueat; & prægustantem deinde sequatur. Quod si ita est; quo modo prudenter facere dicemus eum, qui divitias optet potiùs quàm paupertatem, sanitatem magis quàm morbum? cùm ignarus sit, an sub illâ mors, sub hoc verò vita delitescat. Et numquid præstat, quidquid accidit expectare de manu DEI, èt penitissimè pervidentis, quid sub unaquâque re lateat; èt creaturas suas omnes intimè diligentis? Illud mihi quidem certum videtur, ac prorsùs ejusmodi, quod sola naturæ lux obscurum esse non patiat. Quare hanc ipsam quoque rationem Gentiliùm plurimi effici-

efficacissimam rati, eâdem usi, multis persuaserunt tranquillo ut animo essent, suamque voluntatem, quocumque rerum successu, ad divinam accommodarent; etiam si nec æternitas ulla foret, neque DEVS id gratum acceptumque haberet.

Alios alia priore prudentior nobiliorque ratio naturalis convicit; nimirum, neminem fatigari sollicitarive debere iis de rebus, quæ ad se non pertineant, néve in sua sint manu & libertate: quandoquidem nulli nisi de se-ipso, deque recto usu arbitrii proprii, ratio reddenda incumbat. Quod res hoc illóve modo cadant; quod hic honore, iste injuriâ afficiatur; quod alius robustus, infirmus sit alius; quod malam ille gratiam ineat, alter in calamitatem incidat; hæc talia in nullius sunt potestate, nec ab ullius arbitrio proprio dependent. deinde eventa ista successusque ad nos non spectant; ideóque non magis de iis aut gaudere, aut tristari nos convenit, quam si alienæ res essent. Verum quæ sub tuo sunt arbitrio, ea te curare decet, in eaque cogitationem intendere; sunt autem hæc, bona dum-

dumtaxat, aut mala opera. Quare istud solum ad unumquemque pertinet, rectè aut perperam agere. id hominis proprium est; debètque cavere, ne malè; studere, ut bene faciat: de cetero curas omnes ponere, indifferens esse, & qualitercumque cuncta eveniant, contentus vivere.

Addunt ad hæc, & persapienter, istam nonnulli causam: è duobus malis minus eligendum esse; majúsque malum futurum, perpetuo metu, inquietudine & anxietate excruciaci, quàm ipsis illis, quæ timeas, incommodis conflictari. eaque propter longè sapientiùs commodiùsque facere existimant eum, qui ad omnes casus æquè paratum afferat pectus; quàm qui anxio semper & sollicito sit animo. adjungunt et illud; curas istas omnes vanas esse: utpote cum neque morbum quo laboramus, neque paupertatem quâ urgemur, neque odium aut invidiam quam alicubi collegimus, tristitia ulla levet aut depellat. atque ita, secundùm causas has omnes rationesque naturales, pacatos nos esse condecet, divinæque voluntati, quidquid demum

immittat permittatve, usquequaque nostram conformare.

Naturalis hæc prudentia iis in rebus u sui est, quæ in nostrâ non sunt potestate; sed necessariò eveniunt: nam in iis quæ juris sunt nostri & arbitrii, quâsque libere eligere possumus, aliæ supersunt rationes naturales, quæ persuadeant, eas secundum moralem prudentiam, & propter eam quam præstant in hâc vitâ commoditatem eligendas esse; atque ita eligendas, ut divina voluntati integerrimè conformentur, id quod non quomodocumque, sed juxta sublimitatem perfectionemque doctrinæ Evangelicæ: cui; quia tota divina est, non admodum cum ratione & prudentiâ merè naturalibus convenire, appâret.

Si quis porrò roget, quæ sit voluntas Dei quam nos exsequi ipse desiderat? ei verè responderi potest; aliud non esse, quàm imitationem IESU Christi, ejusdem paupertatem, nuditatem, contemptum mundi, & abstinentiam voluptatum. hæc verò res illiusmodi sunt, adeoque ratione nituntur, ut, juxta solas prudentiæ regulas, in mortali hâc vitâ quam-

quamvis immortalis alia non superesset, complectendæ sint, minimèque fugiendæ. Hinc illi quoque ipsi Philosophi, qui animæ immortalitatem, uti Stoici; aut DEVM, ut alii, esse negabant: Epicurei item, qui divinam erga homines providentiam tollebant, nihilò tamen seciùs, rationis, quâ donati erant, vim ductumque sequentes, agnoscebant, docebant, quidam etiam re ipsâ & vitâ suâ comprobabant; qui cum quiete vitam istam degere cupiat, ei paupertatem amplectendam, voluptates omnes aspernandas, mundumque deserendum esse. Rationem hujus rei longè optimam afferebant, quòd dicerent: quisquis secus faceret, illum nunquam non metu, sollicitudine, ærumnis & curis molestissimis abundaturum; multisque aliis longè majoribus malis obnoxium victurum, quàm bona mundi hujus mederi possint aut adimere. Divitias etenim ingentia pericula, timores & curas commitari, sive dum acquiruntur, sive dum expenduntur, sive dum custodiuntur. Delicias verò & voluptates, maximas effi-

efficere ægritudines; multos deinde infatuare, eóque iudicio & ratione, hoc est, præcipuo hominis bono, exuere, nihilóque minùs, quàm opes, periclitari. Honores autem mundi, post se trahere longa molestiarum & curarum agmina, multámque odii & invidiæ materiam: usque eò, ut secundùm universas prudentiæ regulas, omnia illa sint contemnenda. Quæ dixerunt illi & senserunt admodum consentaneè præceptis & doctrinæ Servatoris nostri, voluntatiq; divinæ.

Adjungebant deinde èt istud: hanc optimam esse vitæ beatæ regulam; nihil in mundo petere, modico contentum esse, aliis cedere. Non aliter faciendum ei, qui inter homines ætatem quietam traducere, nemini gravis, omnibus gratus esse exoptet, lege prudentiæ edocentur. Hoc modo censebant Philosophi isti; sapientis esse, multa contemnere, liberóque & sui juris affectus disciplinâ perdomare: quod absque continuo mortificationis exercitio fieri omnino nequit.

Permirum est quod hæc in parte fecit Epicu-

picurus. Luctabatur ille & strenuè pugna-
 bat cum affectibus cupiditatibusque suis; ut
 eas sibi subjiceret: cùmque æger acutissi-
 mis corporis doloribus penè opprimere-
 tur; contrà obnixus nihil non egit, quò
 cum morbo tandem sibi conveniret. Ve-
 rùm, quòd gratia ipsum & unctio sancti
 Spiritûs destitueret; perquam id arduum
 expertus, modicè promovebat. Tandem
 tamen, cùm rei veritate convictus, diffiteri
 non posset, ex prudentiæ & rectæ rationis
 præscripto ita fieri oportere, si ad animi
 tranquillitatem, in quâ summam colloca-
 bat voluptatem & humanæ vitæ felicita-
 tem, serio aspiraret; vim sibi afferre, con-
 traque se ipse generosè fortiterque dimi-
 care non dubitavit; eoque tandem profe-
 cit, ut in summis cruciatibus positus læta-
 retur, & beatissimum se esse affirmaret^a.
 Ista si dixit fecitque Epicurus; quid non me-
 ritò expectetur à nobis? nobis, inquam,
 tam clarâ fidei luce illustratis; divinâ gratiâ
 adjutis; morte Domini IESV obligatis; æter-
 E norum

^a Vide horum aliqua apud Cic. 5 Tusc. Senec. epist. 66, 92. &
 alibi; Laërt. in Epicuro, Stobæum serm. 17. & alios.

norum præmiorum spe invitatis; tantisque exemplis animatis. Agamus saltè naturalis prudentiæ impulsu, ad quod millenominibus obligamur. Faciamus minimum, comitate & urbanitate (ita loqui placet) invitante, quod jura nos omnia præstare compellunt. Demus operam, ut quos sibi tantoperè cruciatibus & mortis suâ Christus devinxit, eò pertingamus, quò Barbari solâ prudentiâ humanâ docente pervenerunt.

Ex dictis admirabilem quamdam & prudentem vitæ Regulam elicere nos oportet; quâ doceamur, uniuscujusque respectu hominis, duas esse rerum classes, quarum alteræ in nullius sint potestate, sunt autem alteræ. Prioris generis vocantur res fortuitæ; uti sunt, bona aliorum de re opinio, valetudo prospera aut adversa, vita longæva, bellum, pestis, & istiusmodi alia. Posterioris generis ea censentur, quæ in nostro sunt arbitrio; quales suæ singulorum actiones & opera. Regula porrò inde sumpta, ista est: Solas eas res, quæ in nostri potestate sunt, hoc est, opera nostra, curanda

randa & desideranda; providendúmque, ut
 bona sint, benéque fiant. sin aliter facia-
 mus, de eo nobis dolendum, atque adni-
 tendum, ut errorem corrigamus, rectéque
 ubique progrediamur; ea consecutantes, quæ
 minoribus periculis curisque exposita, affe-
 rant securitatem. De iis autem rebus,
 quæ in nostrâ potestate non sint, nihil no-
 bis sollicitè laborandum, non dolen-
 dum, non latandum: neque eas aut appe-
 tendas magnoperè, aut fugiendas; sed æ-
 qualiter ad illas omnes affici, eisque latos
 libentésque acquiescere nos debere. tum,
 quia nullâ eas tristitiâ impediamus, cassó-
 que labore nos-met-ipsos fatigemus: tum
 etiam, quia ad nos non spectent; cum nostri
 arbitrii non sint, qui ignoremus, quid eas
 sit consecuturum; adeóque aërem verbera-
 turi videamur, aut dolendo de eo quod no-
 bis profit, aut gaudendo de eo quod
 obsit.